

F-35: DUŻO I ZNACZNIE TANIEJ

10 czerwca br. koncern Lockheed Martin poinformował o osiągnięciu porozumienia z Pentagonem ws. kolejnego zamówienia na myśliwce 5. generacji F-35 Lightning II. 12 już seria produkcyjna ma być znacznie tańsza od poprzedniej, a cena pojedynczego samolotu tej serii ma niemal zejść do zakładanego wcześniej poziomu minimum w przypadku wersji F-35A. Potem ma być jeszcze taniej...

Udało się dzięki temu dojść do porozumienia w sprawie zakupu 157 samolotów w ramach 12. serii produkcyjnej. Porozumienie zawiera także opcję na kolejne dwie serie produkcyjne (13. i 14.), które mają objąć kolejnych 321 samolotów. Jak na razie nie wiadomo w jakich ilościach zostaną wyprodukowane poszczególne wersje myśliwców, ani jaka ich część zostanie przeznaczona dla klientów zagranicznych. Określono jednak ich ceny.

I tak, w przypadku wersji F-35A koszt udało się obniżyć o około 8,8 proc. dla 12. serii produkcyjnej w stosunku do cen serii 11. Oznacza to obniżkę z 89,2 do około 81 mln USD za egzemplarz. Dla porównania, spadek ceny F-35A między serią 10. a 11. wyniósł 5,4 proc.

Czytaj też: [Tureccy piloci odsunięci od lotów na samolotach F-35](#)

Z kolei, jak powiedziała Ellen Lord, podsekretarz obrony ds. zakupów i eksploatacji, w przypadku serii 13. ma nastąpić dalszy spadek, który sprowadzi ich cenę poniżej pułapu 80 mln USD. Do niedawna kwotę tę uważano za absolutne minimum cenowe. Obniżka będzie dotyczyć także wersji B i C, jako że uśredniona cena dla wszystkich wariantów między 11. a 14. serią produkcyjną ma spaść o aż 15 proc.

Zgodnie z obecnymi zapowiedziami i przy wykorzystaniu wszystkich opcji zakup 478 samolotów miałyby kosztować amerykańskiego podatnika (i klientów zagranicznych) około 34 mld USD. Oznaczałoby to średnią cenę jednostkową nieco ponad 71 mln USD za egzemplarz, co oznaczałoby cenową rewolucję i ogromny sukces programu.

Czytaj też: [Harpia podzielona na pół \[KOMENTARZ\]](#)

Do obniżenia ceny mogły przyczynić się różne czynniki. Przede wszystkim ekonomia skali - w ramach serii 12., 13. i 14. ma powstać 478 samolotów, a do tej pory zamówiono ich 501. Motywacją do prac nad obniżeniem ceny mogły być także zamówienie przez USAF myśliwców F-15X u Boeinga.

Drastyczny spadek ceny jednostkowej to dobra wiadomość także do szykującej się do dokonania zakupu w ramach programu Harpia Polski. W przypadku zakupu 32 samolotów oszczędności mogłyby wynieść nawet kilkaset mln USD. Oczywiście, sam zakup maszyn to tylko początek inwestowania w program, a jego ostateczna cena będzie związana w dużej mierze z kosztami eksploatacji.

Czytaj też: [AARGM-ER integrowany z F-35 \[Defence24 TV\]](#)

Tymczasem trwa rozwijanie samego myśliwca. Także 10 czerwca Lockheed Martin podpisał wart 1,8 mld USD kontrakt na kontynuację programu mającego na celu doprowadzenie F-35 do standardu Block 4. Chodzi o prace projektowe i rozwój oprogramowania, które mają zakończyć się w sierpniu 2026 roku i umożliwią zastosowanie przez F-35 wszystkich przewidywanych rodzajów sensorów i uzbrojenia, w tym bomb atomowych B61-12.